ᲛᲝᲚᲘᲗᲕᲘᲚᲘ ᲛᲔᲗᲝᲠᲛᲔᲢᲘ

ᲒᲠᲘᲜᲒᲚᲔᲗᲘᲡᲢᲐᲜᲔᲚᲔᲑᲝ ᲛᲣᲨᲐᲙᲔᲑᲝ ᲒᲐᲔᲠᲗᲘᲐᲜᲓᲘᲗ!

კომუნისტი

ᲡᲙᲙ ᲪᲙ Ბ (ᲑᲚᲨᲔᲕᲘᲙᲔᲑᲘ) ᲪᲔᲜᲢᲠ. ᲙᲝᲛ. ᲘᲜᲢᲔᲠᲜᲐᲪᲘᲝᲜᲐᲚᲘᲡ ᲠᲘᲒᲘᲜᲐᲚᲣᲠᲘ ᲝᲠᲒᲐᲜᲝ

ᲢᲔᲚᲔᲤᲝᲜᲔᲑᲘ ᲠᲔᲓᲐᲥᲪᲘᲘᲡ—14—76, ᲒᲠᲒᲚ. ᲛᲝᲛᲡᲐᲮᲣᲚᲔᲑᲘᲡ—22—17, ᲡᲐᲑᲭᲝᲗᲐ ᲡᲐᲮᲔᲚᲛᲬᲘᲤᲝᲡ 19—58, ᲐᲮᲐᲚ. ᲙᲝᲜᲢᲝᲠᲘᲡ—3—31.

ᲙᲕᲘᲠᲐ, 6 ᲜᲝᲔᲛᲑᲔᲠᲘ 1932 Წ. — № 259 (3513)

ᲝᲥᲢᲝᲛᲑᲔᲠᲘᲡ ᲖᲔᲘᲛᲘᲡ ᲬᲘᲜ

ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲙᲕᲧᲣᲐᲜᲐ ᲔᲛᲖᲐᲓᲔᲑᲐ ᲡᲝᲪᲘᲐᲚᲘᲡᲢᲣᲠᲘ ᲠᲔᲕᲝᲚᲘᲣᲪᲘᲘᲡ 15 ᲬᲚᲘᲡᲗᲐᲕᲘᲡ ᲖᲔᲘᲛᲘᲡᲗᲐᲕᲘᲡ, ᲛᲝᲛᲔᲚᲛᲐ ᲠᲘᲒᲛᲐ ᲥᲐᲠᲮᲜᲔᲑᲛᲐ, ᲠᲝᲛᲔᲚᲛᲐᲪ ᲡᲚᲣᲒᲘᲜᲔᲑᲘᲗᲘ ᲛᲣᲨᲐᲝᲑᲘᲗ ᲛᲣᲨᲐᲗᲐ ᲙᲚᲐᲡᲘᲡ ᲓᲘᲥᲢᲐᲢᲣᲠᲘᲡ ᲓᲐᲛᲐᲠᲪᲮᲔᲑᲐ ᲓᲐ ᲛᲘᲡᲛᲐ ᲛᲔᲗᲝᲠᲔᲛ ᲨᲔᲥᲛᲜᲐ ᲡᲐᲑᲭᲝᲗᲐ ᲙᲐᲪᲗᲐ ᲛᲘᲚᲘᲢᲐᲠᲣᲚᲘ ᲓᲐ ᲞᲝᲚᲘᲢᲘᲙᲣᲠᲘ ᲡᲘᲡᲢᲔᲛᲐ, ᲠᲝᲛᲔᲚᲘᲪ ᲛᲘᲡᲪᲔᲛᲓᲐ ᲛᲐᲡᲘᲣᲠᲘ ᲙᲝᲚᲔᲥᲢᲘᲣᲠᲘ ᲡᲐᲮᲔᲚᲛᲬᲘᲤᲝ ᲛᲔᲣᲠᲜᲔᲝᲑᲘᲡ ᲞᲘᲠᲝᲑᲔᲑᲘᲡᲐᲙᲔᲜ.

ᲛᲐᲒᲠᲐᲛ ᲙᲘᲓᲔᲕ ᲑᲔᲕᲠᲘ ᲓᲐᲑᲠᲙᲝᲚᲔᲔᲑᲐ ᲐᲛᲐᲠᲗᲣᲚᲘ ᲡᲐᲔᲠᲗᲐᲨᲝᲠᲘᲡᲝ ᲠᲔᲕᲝᲚᲘᲣᲪᲘᲘᲡ ᲒᲖᲐᲖᲔ. ᲛᲣᲨᲐᲗᲐ ᲙᲚᲐᲡᲘᲡ ᲓᲐᲛᲞᲧᲝᲠᲔᲑᲐ, ᲒᲐᲛᲒᲝᲛᲔᲑᲗᲐ ᲓᲐ ᲐᲮᲐᲚ ᲤᲐᲠᲗᲝ ᲐᲤᲔᲠᲔᲑᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ. ᲛᲗᲐᲕᲐᲠᲔᲑᲐ ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲡᲐᲮᲔᲚᲔᲑᲘᲡ, ᲨᲔᲡᲐᲜᲘᲨᲜᲐᲕᲘ ᲛᲣᲨᲔᲑᲘᲡ ᲓᲐ ᲛᲝᲛᲐᲕᲐᲚᲘ ᲒᲔᲒᲛᲔᲑᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ.

ᲡᲐᲑᲭᲝᲗᲐ ᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲘᲡ ᲞᲠᲝᲚᲔᲢᲐᲠᲘᲐᲢᲘ ᲓᲘᲠᲘᲗᲣᲡᲚᲐᲓ ᲐᲡᲠᲣᲚᲔᲑᲡ ᲗᲐᲕᲘᲡ ᲘᲡᲢᲝᲠᲘᲣᲚ ᲠᲝᲚᲡ, ᲠᲝᲛᲔᲚᲘᲪ ᲚᲔᲜᲘᲜᲔᲑᲛ ᲒᲔᲜᲘᲐᲚᲣᲠᲐᲓ ᲐᲜ ᲓᲐᲡᲪᲐ ᲓᲐᲡᲐᲧᲠᲓᲜᲔᲚᲘ ᲞᲐᲠᲢᲘᲘᲡ ᲛᲔᲨᲕᲔᲝᲑᲘᲗ ᲛᲘᲡᲘ ᲪᲮᲝᲕᲠᲔᲑᲘᲡ ᲒᲖᲐᲖᲔ ᲓᲐ ᲛᲣᲨᲐᲝᲑᲘᲡ ᲒᲐᲛᲐᲠᲯᲕᲔᲑᲘᲡᲗᲕᲘᲡ.

1894 ᲬᲚᲔᲡ ᲚᲔᲜᲘᲜᲘ ᲬᲔᲠᲓᲐ, ᲠᲝᲛ „ᲠᲝᲪᲐ ᲛᲘᲡᲘ (ᲛᲣᲨᲐᲗᲐ ᲙᲚᲐᲡᲘᲡ) ᲛᲝᲫᲠᲐᲕᲘᲡ ᲬᲐᲠᲛᲝᲛᲐᲓᲔᲑᲚᲔᲑᲘᲡ ᲨᲔᲖᲘᲛᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲛᲔᲪᲜᲘᲔᲠᲘᲣᲚ ᲡᲝᲪᲘᲐᲚᲘᲡᲢᲣᲠ ᲗᲔᲝᲠᲘᲐᲡ ᲛᲘᲔᲪᲔᲛᲐ ᲡᲘᲪᲝᲪᲮᲚᲔ ᲠᲔᲕᲝᲚᲘᲣᲪᲘᲘᲡ ᲐᲮᲐᲚ-ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲛᲝᲛᲠᲔᲑᲔᲑᲘᲡ, ᲠᲣᲡᲔᲗᲘᲡ ᲛᲣᲨᲐᲗᲐ ᲙᲚᲐᲡᲘᲡ ᲘᲡᲢᲝᲠᲘᲣᲚᲘ ᲠᲝᲚᲘᲡ ᲛᲘᲔᲪᲔᲛᲐ ᲡᲘᲪᲝᲪᲮᲚᲔ ᲠᲔᲕᲝᲚᲘᲣᲪᲘᲘᲡ ᲐᲮᲐᲚ-ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲛᲝᲛᲠᲔᲑᲔᲑᲘᲡ, ᲠᲝᲛ ᲚᲔᲜᲘᲜᲣᲠᲘ ᲞᲐᲠᲢᲘᲣᲚᲝᲑᲐ ᲛᲐᲒᲐᲚᲘᲗᲘᲡ ᲛᲘᲔᲪᲔᲛᲐ ᲡᲘᲪᲝᲪᲮᲚᲔ ᲠᲔᲕᲝᲚᲘᲣᲪᲘᲘᲡ ᲐᲮᲐᲚ-ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲛᲝᲛᲠᲔᲑᲔᲑᲘᲡ, ᲠᲣᲡᲔᲗᲘᲡ ᲛᲣᲨᲐᲗᲐ ᲙᲚᲐᲡᲘᲡ ᲘᲡᲢᲝᲠᲘᲣᲚᲘ ᲠᲝᲚᲘᲡ ᲛᲘᲔᲪᲔᲛᲐ ᲡᲘᲪᲝᲪᲮᲚᲔ ᲠᲔᲕᲝᲚᲘᲣᲪᲘᲘᲡ ᲐᲮᲐᲚ-ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲛᲝᲛᲠᲔᲑᲔᲑᲘᲡ, ᲠᲣᲡᲔᲗᲘᲡ ᲛᲣᲨᲐᲗᲐ ᲙᲚᲐᲡᲘᲡ ᲘᲡᲢᲝᲠᲘᲣᲚᲘ ᲠᲝᲚᲘᲡ ᲛᲘᲔᲪᲔᲛᲐ ᲡᲘᲪᲝᲪᲮᲚᲔ ᲠᲔᲕᲝᲚᲘᲣᲪᲘᲘᲡ ᲐᲮᲐᲚ-ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲛᲝᲛᲠᲔᲑᲔᲑᲘᲡ, ᲠᲝᲛ ᲚᲔᲜᲘᲜᲣᲠᲘ ᲞᲐᲠᲢᲘᲣᲚᲝᲑᲐ ᲛᲐᲒᲐᲚᲘᲗᲘᲡ ᲛᲘᲔᲪᲔᲛᲐ ᲡᲘᲪᲝᲪᲮᲚᲔ ᲠᲔᲕᲝᲚᲘᲣᲪᲘᲘᲡ ᲐᲮᲐᲚ-ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲛᲝᲛᲠᲔᲑᲔᲑᲘᲡ, ᲠᲣᲡᲔᲗᲘᲡ ᲛᲣᲨᲐᲗᲐ ᲙᲚᲐᲡᲘᲡ ᲘᲡᲢᲝᲠᲘᲣᲚᲘ ᲠᲝᲚ

ოქტომბრის რევოლუციის ხუთმეტი წლისთავი

(მასალები მომხსენებლებისათვის)

ოქტომბრის რევოლუციის 15 წლის თავი ტარდება განსაკუთრებულ პირობებში, როდესაც საბჭოთა კავშირის მუშები და კოლმეურნეები წარმატებით, 4 წელზე ადრე ვიდრე ეს ხუთწლედს დაეწყებინა, ასრულებენ პირველ ხუთწლედს და ემზადებიან მორე, უკანასკნელ ბრძოლებისათვის, ხოლო მსოფლიო იმპერიალიზმი, რომელსაც არეყვა მწვავე ეკონომიური კრიზისი, ემზადება ახალი იმპერიალისტური ომისათვის, ომისა, რომელიც მიზნად ისახავს საბჭოთა კავშირის წინააღმდეგ, რომ გაანადგუროს ოქტომბრის მონაპოვარი—საბჭოების დიდი კავშირი, დიქტატურის მსოფლიოში პირველი პროლეტარული სახელმწიფო—პროლეტარიატის რევოლიუციონური დიქტატურის სახით.

კაპიტალიზმის საყოველთაო კრიზისის პირობებში მიმდინარე მსოფლიო ეკონომიური კრიზისი უკეე მეოთხე წელია გრძელდება. ყველა კაპიტალისტიური სახელმწიფოები სხვადასხვაგვარი სიძლიერით განიცდიან ამ კრიზისის სიმწვავეს. კაპ. ქვეყნებში დღესაც იხურება ახალ-ახალი ფაბრიკა-ქარხნები, მცირდება მრეწველობის ყველა დარგების და განსაკუთრებით მძიმე მრეწველობის პროდუქცია, უქმდება მაღაროები და ჩერდებიან დიდი სამრეწველო გიგანტები, რასაც თან სდევს უმუშევართა არმიის არნახული ზრდა. იშლება და ნაღდურდება სოფლის მეურნეობა და ლატიფუნდიების მზრომელ გლეხთა მილიონები. ეკონომიური კრიზისი მილიონებს უსპობს სამუშაოს და პურს, არღვევს მათ არსებობის საშუალებას, უკიდურესობამდე აფარებს მუშების და მზრომელების მატერიალურ მდგომარეობას, იწვევს მასიურ აღელვებას.

სამეურნეო საქმიანობის საერთო კვირეული ინდექსი ჩრდ.-ამერიკის შეერთებულ შტატებში 110-დან (1929 წ.) 1932 წლის სექტემბერში ჩამოვიდა 54,5-დე გერმანიის მრეწველობის საერთო პროდუქციის ინდექსი 108-დან (1929 წ.) 1932 წ. აგვისტოში დაეშვა 52-დე, ხოლო საერანგეთის 113,4-დან 73,2-დე. ყოველდღიურად მცირდება მრეწველობის ძირითადი დარგების (თუნგი, ქვანახშირი, ფოლადი) პროდუქცია ჩ.-ა. შეერთ. შტატებში 1932 წლის სექტემბერში გამოადნეს 602 ათასი ტონა თუნგი, 1929 წლის იგივეს 3.961 ათასი ტონის ნაცვლად. ფოლადის იგივე პროდუქცია იმავე შეერთებულ შტატებში 5371 ათასი ტონიდან (1929 წ. აგვისტო) 991 ათას ტონამდე (1932 წ. სექტემბერი) შემცირდა. (ა. ო. 81,6 პროცენტით).

ოთხ უმთავრეს კაპიტალისტურ ქვეყნებში (შ. შტატები, ინგლისი, გერმანია, საფრანგეთი) 1932 წლის სექტემბერში დამზადდა 1532 ათ. ტ. თუჯი. გასული წლის სექტემბრის 2533 ათასი ტონის ნაცვლად. იმავე პერიოდისათვის ამ ქვეყნებში ფოლადის წარმოება 225 ათასი ტონიდან შემცირდა—2.286 ათას ტონამდე, ამასთან გრძელდება მსოფლიო ეკონომის, ეს-ს პორტის და იმპორტის შემცირება. ზემოდაღნიშნული ოთხი უმთავრესი კაპიტალისტური ქვეყნის ექსპორტი 1929 წლის სექტემბერთან შედარებით, 1932 წლის სექტემბერში 65,5 პროცენტით შემცირდა.

ეკონომიური კრიზისის გაშლასთან ერთად, ყოველდღიურად იზრდება უმუშევრობა, დიდდება უმუშევართა არმია, რომლის რიგებს თანდათან, მუშებთან და მუშა-ქალებთან ერთად, ავსებენ მეცნიერების და ინტელიგენციის საუკეთესო წარმომადგენლები და სოფლებიდან მოსული გადატკეპნებული გლეხკაცები. ამჟამად მთელ მსოფლიოში 55 მილიონამდე უმუშევარია. (ოგლანის წერთა გამოკვლევით) უმუშევართა რიცხვი აღ წევს გერმანიაში—მილიონებს, შ.-შტატებში—12 მილიონს, ინგლისში—4 მილიონს, იტალიაში—2 მილიონს და ა.შ.

მსოფლიო ეკონომიური კრიზისის გაღრმავა და კაპიტალიზმის საყოველთაო კრიზისის შემდგომ გამწვავებასთან დაკავშირებით, საერთაშორისო წინააღმდეგობათა უდიდესად გამწვავების და დაძაბვის ფონზე. მთელი ეღება კაპიტალიზმის ნაწილობრივ სტაბილიზაციას და იწყება ახალი ეტაპი, ომების და რევოლიუციების მეორე ტურის ეტაპი. სასტიკად გამწვავებულია წინააღმდეგობა ცალკე კაპიტალისტურ სახელმწიფოებს: ინგლის—შეერთ. შტატებს, იაპონია—შეერთ. შტატებს, საფრანგეთ-ინგლისს, გერმანია-საფრანგეთს, იტალია - საფრანგეთს და ინგლის-იაპონიას შორის.

იაპონის იმპერიალიზმი შორეულ აღმოსავლეთში, საბჭოთა კავშირის საზღვრებთან აწყარშოების ნამდვილ ომს ჩაეთის ლის მეურნეობა და ლატაკების მზრომელ გლეხთა მილიონები. ეკონომიური კრიზისი მილიონებს უსპობს სამუშაოს და პურს, არღვევს მათ არსებობის საშუალებას, უკიდურესობამდე აფარებს მუშების და მზრომელების მატერიალურ მდგომარეობას, იწვევს მასიურ აღელვებას.

სამეურნეო საქმიანობის საერთო კვირეული ინდექსი ჩრდ.-ამერიკის შეერთებულ შტატებში 110-დან (1929 წ.) 1932 წლის სექტემბერში ჩამოვიდა 54,5-დე გერმანიის მრეწველობის საერთო პროდუქციის ინდექსი 108-დან (1929 წ.) 1932 წ. აგვისტოში დაეშვა 52-დე, ხოლო საერანგეთის 113,4-დან 73,2-დე. ყოველდღიურად მცირდება მრეწველობის ძირითადი დარგების (თუნგი, ქვანახშირი, ფოლადი) პროდუქცია ჩ.-ა. შეერთ. შტატებში 1932 წლის სექტემბერში გამოადნეს 602 ათასი ტონა თუნგი, 1929 წლის იგივეს 3.961 ათასი ტონის ნაცვლად. ფოლადის იგივე პროდუქცია იმავე შეერთებულ შტატებში 5371 ათასი ტონიდან (1929 წ. აგვისტო) 991 ათას ტონამდე (1932 წ. სექტემბერი) შემცირდა. (ა. ო. 81,6 პროცენტით).

ოთხ უმთავრეს კაპიტალისტურ ქვეყნებში (შ. შტატები, ინგლისი, გერმანია, საფრანგეთი) 1932 წლის სექტემბერში დამზადდა 1532 ათ. ტ. თუჯი. გასული წლის სექტემბრის 2533 ათასი ტონის ნაცვლად. იმავე პერიოდისათვის ამ ქვეყნებში ფოლადის წარმოება 225 ათასი ტონიდან შემცირდა—2.286 ათას ტონამდე, ამასთან გრძელდება მსოფლიო ეკონომის, ეს-ს პორტის და იმპორტის შემცირება. ზემოდაღნიშნული ოთხი უმთავრესი კაპიტალისტური ქვეყნის ექსპორტი 1929 წლის სექტემბერთან შედარებით, 1932 წლის სექტემბერში 65,5 პროცენტით შემცირდა.

ეკონომიური კრიზისის გაშლასთან ერთად, ყოველდღიურად იზრდება უმუშევრობა, დიდდება უმუშევართა არმია, რომლის რიგებს თანდათან, მუშებთან და მუშა-ქალებთან ერთად, ავსებენ მეცნიერების და ინტელიგენციის საუკეთესო წარმომადგენლები და სოფლებიდან მოსული გადატკეპნებული გლეხკაცები. ამჟამად მთელ მსოფლიოში 55 მილიონამდე უმუშევარია. (ოგლანის წერთა გამოკვლევით) უმუშევართა რიცხვი აღ წევს გერმანიაში—მილიონს, შ.-შტატებში—12 მილიონს, ინგლისში—4 მილიონს, იტალიაში—2 მილიონს და ა.შ.

მსოფლიო ეკონომიური კრიზისის გაშლასა და კაპიტალიზმის საყოველთაო კრიზისის შემდგომ გამწვავებასთან დაკავშირებით, საერთაშორისო წინააღმდეგობათა უდიდესად გამწვავების და დაძაბვის ფონზე. მთელი ეღება კაპიტალიზმის ნაწილობრივ სტაბილიზაციას და იწყება ახალი ეტაპი, ომების და რევოლიუციების მეორე ტურის ეტაპი. სასტიკად გამწვავებულია წინააღმდეგობა ცალკე კაპიტალისტურ სახელმწიფოებს: ინგლის—შეერთ. შტატებს, იაპონია—შეერთ. შტატებს, საფრანგეთ-ინგლისს, გერმანია-საფრანგეთს, იტალია - საფრანგეთს და ინგლის-იაპონიას შორის.

იაპონის იმპერიალიზმი შორეულ აღმოსავლეთში, საბჭოთა კავშირის საზღვრებთან აწყარშოების ნამდვილ ომს ჩაეთის

წინააღმდეგობის გამწვავება გამოწვეულია იმით, რომ საბჭოთა კავშირი დღითი-დღე იზრდება და მტკიცდება. „გაიზარდა საბჭოთა კავშირის ხვედრითი წონა, რომელიც გაგანტური ტემპებით ანხორციელებს სოციალისტური ინდუსტრიალიზაციას, კოლექტივიზაციას და კულტურული რევოლიუციის დიად პროგრამას. საბჭოთა ქვეყანა საბოლოოდ განმტკიცდა სოციალიზმის პოზიციებზე, მეორე ხუთწლედში დასახული კლასების საბოლოო ლიკვიდაცია და ჩვენი ქვეყნის მთელი მზრომელი მოსახლეობის გადმცემა უკლასო სოციალისტური საზოგადოების შეგნებულ და აქტიურ მშენებლებად. სოციალისტური მშენებლობის წარმატებანი სულ უფრო და უფრო უზრუნველყოფენ საბჭოთა ქვეყნის ეკონომიურ დამოუკიდებლობას კაპიტალისტური მსოფლიოსაგან. გაიზარდა მისი საერთაშორისო სიძლიერე. მისი გამარეულიციონერებელი გავლენა ყველა ქვეყნების მშრომელებზე და გაუვლენელებზე, მისი, როგორც მსოფლიო სოციალისტური რევოლიუციის ბაზის მნიშვნელობა" (კომინტერნის აღმასკომის მე-12 პლენუმის რეზოლიუციიდან).

საბჭოთა კავშირი ამ 15 წლის განმავლობაში აგრარულ-ინდუსტრიალურიდან გადაიქცა უდიდეს ინდუსტრიალურ-აგრარულ ქვეყნად, სადაც მუშაობს ათასობით ახლად აგებული ფაბრიკები, ქარხნები, მარტენის ბრძმედები, მაღაროები და ათეული ათასი სხვა საწარმოები, ქვეყნად, რომელსაც აქვს მსოფლიოში ყველაზე ულრო მსხვილი მანქანათმშენებელი ინდუსტრია, სადაც ტრაქტორების წარმოება 1913 წლის 1.000 ცალიდან 1932 წლისათვის 50.000 ცალამდე გაიზარდა, სადაც მოსავლიანობა ერთ ჰექტარზე 1913 წლის 8,2 ცენტნერიდან 1932 წლისათვის 10,3 ცენტნერამდე ავიდა, სადაც მუშათა ხელფასი 1913 წლის 1 მანეთიდან 1932 წლისათვის 4 მანეთამდე გაიზარდა, სადაც მუშათა ხელფასის ფონდი 1913 წლის 2.200 მილიონიდან 1932 წლისათვის 45.000 მილიონამდე გაიზარდა, სადაც ინდუსტრიის პროდუქციის ღირებულება 1913 წლის 11 მილიარდიდან 1932 წლისათვის 70 მილიარდ